

Beszámoló az Európa Tanács által, 2011. szeptember 22. napján, Strasbourgban, megrendezett roma mediátorok és polgármesterek csúcstalálkozójáról. (CTMT XXI. Nemzetközi Tudományos Konferencia, Budapest): Az Európa Tanács 2010. október 20-i nyilatkozatában ismételten ráirányította a figyelmet a romák társadalmi és gazdasági kirekesztettségére, s azonnali társadalmi, gazdasági integrációs intézkedések megtételét sürgeti.

Ennek keretében a Tanács a tagállamokkal együttműködve vállalta egy európai szintű, roma mediátorok számára szóló tréningprogram kidolgozását, melynek célja a roma mediátorok munkájának támogatása.

A roma mediátorok olyan esélyegyenlőségi szakemberek, akik a roma közösségek és a különféle intézmények közötti közvetítésben, a romák - elsősorban oktatási, egészségügyi és munkaerőpiaci - szolgáltatásokhoz való hozzájutását, magas színvonalú szolgáltatások elérését támogatják a felek közötti párbeszéd és információ-megosztás generálásával és a konfliktusok hatékony, az érintettek bevonásán, aktív részvételén alapuló kezelésével.

Továbbá egyfajta „közbenjárást” végez a társadalmi változások elérése érdekében, különféle intézmények, közösségek, civil szervezetek, önkormányzatok és állami szervek, valamint nemzetközi fórumok között. Az Európa Tanács 13 tagállamában valósul meg, összesen 400 mediátor bevonásával.

Az Európa Tanács és Magyarország Kormánya között létrejött megállapodás - a fentebb írt

Strasbourg-i deklaráció elfogadása - alapján, Magyarország részese lett a „Roma mediátori” programnak. Az érintett intézmények és személyek tájékoztatása megtörtént 2011. július 15. napján a Csongrád Megyei Kormányhivatal Igazságügyi Szolgálat kijelölt helyiségében. Az Európa Tanács 2011. szeptember 22. napján megrendezte a roma mediátorok és polgármesterek csúcstalálkozóját (Summit of Mayors on Roma).

Legfőbb aktualitások:

- Helyzetértékelés, tájékoztatás a romák kialakult helyzetéről, pénzügyi forrásokról, legfőbb szakmai iránymutatásokról, valamint a mediátorok szerepéről.
- Az eddigi tapasztalatok áttekintése, ismertetése, összegzése.
- Külön Workshop –okban tapasztalatcsere, valamint a továbblépés érdekében javaslatok összegzése.

Az Európai Unióban növekvő társadalmi problémát jelent a romák helyzetének egyre fokozottabb súlyosbodása. Szlovákiában „nyílt rasszizmust” negatív diszkriminációt szenvednek el. Olaszországban a megélhetési bűnözések nagy arányban fordulnak elő, leginkább a Romániából bevándorló romák körében. Egyre jobban növekszik azok száma, akik önmagukról nem tudnak gondoskodni és a közösség segítségére szorulnak. Továbbá jellemzők ezek problémák generációs átörökítése is.

Keserű tapasztalatként hangzott el az tény, hogy az eddigi erőfeszítések nem hoztak sikereket a romák helyzetének javítása érdekében annak ellenére, hogy megfelelő pénzügyi forrásokat a rendelkezésre bocsátottak.

Mindenkinek feladata és szerepe van/kell, hogy legyen ebben a közös munkában. Az idő előrehaladtával egyre több olyan feladat megoldása elé vagyunk állítva, amely megköveteli a csoportmunkában való részvételt, a közös gondolkodást, az egyeztetéseket és az erőforrások egységesítését.

Ez év október végéig a Magyar Kormány elkészíti az egységes Roma Stratégiát az Európai Unió irányelvek alapján. Ezzel kapcsolatosan folyamatosan folynak egyeztetések, hogy a roma mediátorok is szerepet kapjanak ebben, ill. a tevékenységükkel kiegészítsék azt.

Pénzügyi források ismételten rendelkezésre állnak. Soros György több mint tíz millió eurót bocsátott rendelkezésre az Európa Tanácsnak, továbbá az Európai Unió és más forrásból száz millió euróval kiegészítésre került a romák helyzetének javítására szánt pénzügyi forrás. Az Európa Tanács abban kérte a mediátorok közreműködését, hogy segítsék a hatékony felhasználását ezen pénzforrásoknak, valamint a társadalmi változásokat célzó megvalósításokhoz az említett pénzeszközök célzottabb eljutását, továbbá a hatékonyabb felhasználását.

A legfontosabbak közé tartozik a hosszú távon való fenntarthatóság, a társadalmi (pozitív) változásokat célzó programok megvalósításában. Ezzel kapcsolatban olyan konkrét javaslatokat várnak, melyeket hosszú egyeztetések előznek meg a kapcsolódó intézményekkel, roma közösségekkel és más szervekkel.

Nem tudjuk azt vállalni, hogy évszázados problémát megoldunk, melyekre az államok sem találtak ez idáig megoldást, és amellyel az Európai Unió is lassan egy évtizede küzd. A helyzet javítása, megoldása hosszú folyamat. Helyi szinteken átfogó programok megvalósításával el lehet érni azt, hogy javuló tendencia mutakozzon egy – egy területen. Ebben a munkában mindenkinek feladata van, amelyet a mediátorok segítenek összehangolni.

Leginkább a személyiséget károsító életeseményekből adódó hátrányok, visszatartó erők, emberi belsőerőforrások hiánya és ezek generációk közötti átörökítése vonatkozásában van szükség az összehangolt, sok szereplős munkára.

Az a célunk, hogy a közeljövőben a kapcsolódó intézmények, roma közösségek és más szervezetek első lépésként kössenek többoldalú megállapodásokat a mediátorokkal, melynek tartalmát együttesen határozzák meg, és amelyeket a helyi és egyedi sajátosságok alapján közösen dolgoznak ki többlépcsős egyeztetéseket követően.

(Rafael György, roma mediátor)

Fotó: Franz Jozef, Romano Nevo Lil